

Tankarin majakkasaari Kokkolan edustalla on suosittu päiväretkikohde.

Kasitien kesä

5.5.2023 14.00

UUSINTA v. 2016 - Selkämeren rannikolla
kiemurteleva Kasitie tarjoaa matkailijalle meren ja
auringon lisäksi läpileikkauksen Suomen

länsirannikosta. Turusta alkavan ja Ouluun päättyvän tien varrella matkailija tutustuu muinaismuistoihin, yöpyy ulkomerellä, syö mahansa täyteen tomaatteja, tiirailee lintuja ja testaa tieteen ihmeellisimpiä vempaimia. Ja paljon muuta.

Koonnut: SARI PÖYLIÖ

Masku

Louhisaaren linna eli **Marsalkka Mannerheimin syntymäkoti** Askaisissa edustaa palatsiarkkitehtuuria, joka on Suomessa harvinaista. Louhisaassa on myös laaja englantilainen puisto kävelyteineen. Avoinna päivittäin. Louhisaarentie 244, p. 02-4312 555.

Mynämäki

Kunnan **esihistoriallisilta muinaismuistoalueilta** on löydetty kivi-, pronssi- ja rautakauden aikaisia asuinpaikkoja, uhrikiviä, kalmistoja ja hautaraunioita. Esimerkiksi Myllynummen alueella asutusta on ollut yli 5000 vuotta sitten. Kunnasta löytyy myös Suomen ainoa keskiaikainen pyhiinvaellustie **Pyhän Henrikin tie**, joka on merkitty maastoon. P. 02-437 6616.

Laitila

Kivikautinen Laitila sisältää paljon muinaiskohteita. **Pahojärven piilokirkko Ropa** esimerkiksi on synkkään metsään suurista siirtolohkareista muodostunut huone. Laitilan ylävämmillä metsäalueilla Vaimaron, Padon ja Valvon kylien metsissä on parisensataa kivistä rakennettua hautarauniota eli **hiidenkiuasta**. Sijaintinsa ja rakenteensa puolesta niitä pidetään pronssikauden hautoina. Myöhemmästä historiasta kertoo vuodelta 1785 peräisin oleva, varhaiskeskiaikaisella paikalla sijaitseva **Pyhän Pietarin kirkko**. Kirkko on käytössä juhlapyhinä ja kesäisin pidetään iltahartaus keskiviikkoisin klo 19.30. P. 02-8501 6226.

Pyhäranta

Viherpeukalot vaikuttavat Vakka-Taimessa eli **Muurilan esittely- ja koepuutarhassa**. Ihailtavana on maan lajirikkain puiden, pensaiden, köynnösten, perennojen ja omajuuristen vanhojen ruusujen valikoima. Vakka-Taimi on erikoistunut harvinaisten kasvien kasvatukseen ja asiakkaina ovat alan ammattilaiset ja vaativimmat harrastajat ympäri Suomea. Taimistosta voi ostaa kotiinviemisiä. Polttilantie 102, 27320 Rhode, p. 02-826 6159.
www.saunalahti.fi/vemr

Rauma

Unescon maailmanperintöluetteloon kuuluva **Vanha Rauma** on 800 asukkaan vireä kaupunginosa, josta matkailija löytää kahviloita, terasseja ja toistasataa erikoisliikettä. Kapeat, mutkittelevat kadut ja epäasäännölliset tontit kertovat keskiajan vaikutuksesta. Parhaiten Vanhaan Raumaan tutustuu jalan. Alueelta löytyy myös 1400-luvulla rakennettu Pyhän Ristin kirkko, joka on entinen fransiskaanihuostarin kirkko.

Rauman Pitsiviikkoa on vietetty 40 vuoden ajan heinäkuun viimeisellä viikolla.
www.pitsiviikko.fi

Eurajoki

Olkiluodon ydinvoimalan vierailukeskuksen Sähköä uraanista - tiedenäyttelyssä tutustutaan ydinvoimatuotantoon. Maksuton näyttely on avoinna päivittäin klo 10-20. Vierailijoiden on syytä varautua todistamaan henkilöllisyytensä. Opastetun vierailun voi varata p. 02-8381 5221.
www.tvo.fi

C.L. Engelin suunnittelema, vuonna 1836 valmistunut empiretyylinen **Vuojoen kartanolinna** esittelee 1800-luvun kartanokulttuuria. Kartanontie 28, 27100 Eurajoki, p. 02-8399 7700.
www.vuojoki.fi

1850-luvulta peräisin olevassa **Välimaan perinnetorpassa** emäntä keittelee pannukaffetta, isäntä kuorii puita ja lapset niittävät ojen pyörtäneitä lampaille. Kokemuksellinen tutustumiskohde erityisesti lapsille ja nuorille. Tarvolantie 39, 27100 Eurajoki. Eurajoen matkailuinfo p. 02-869 4266

Pori

Yyterissä ollaan meren äärellä. Rannoilta löytyy myös hienoa hiekkaa auringonpalvojille.

Yyteri tarjoaa matkailijalle kuusi kilometriä hiekkarantaa, majoitusmahdollisuuksia ja aktiviteetteja. Näkötornissa saa oikaista silmänsä suoriksi, Mäntyluodossa tutustutaan merimiesromantiikkaan ja Reposaassa purjelaivakauden tunnelmiin. Mäntyluodon ja Reposaaren välisen pengertien varrella voi tutustua puhtaaseen tuulivoimaan.

www.yyteri.fi

Porissa ei myöskään kannata unohtaa keskustassa sijaitsevaa **Kirjurinluotoa**, jonka puistossa koko perhe voi viettää hauskan piknikpäivän. Porista löytyy myös runsaasti historiallisia kohteita, museoita ja gallerioita. P. 02- 621 7900.

Merikarvia

Päiväkodin ja koulukeskuksen välissä sijaitseva **Pyttymakasiini** kertoo puisten kala-astioiden valmistuksen historiasta. Lisätietoja antaa Jorma Rinne p. 040-5529 149

Taiteen ystäville elämyksiä antaa vanhassa savustamossa toimiva **Galleria Vanha Savu** Merikarvian Krookassa. Avoinna kesäaikaan joka päivä, paitsi juhannuksena, klo 11-18. Vapaa pääsy. Varvintie 15.

Mericingin lähellä sijaitsevassa **Kalastusmuseoalue** vie matkailijat kymmeniä vuosia ajassa taaksepäin kalanpyynnin ja - käsittelyn ja veneiden rakentamisen historiaan.

Merikarvian keskustassa sijaitseva **Matilda Roslin-Kalliolan** (1837-1923) **kirjailijakoti** on yksi harvoja alkuperäisessä asussaan säilyneitä kirjailijakoteja Suomessa. Poikkeuksellinen on myös talon syntyhistoria. Roslin-Kalliola sai talonsa tontin Merikarvian kirkkoherralta, minkä jälkeen hän raivasi omakätisesti kivet, hankki rakennustarpeet ja rakensi huoneen ja keittiön kokoisen kodin, jossa asui lopun ikänsä. Merikarvian matkailuinfo p. 044-7246 310

Kristiinankaupunki

Kristiinankaupungin **markkinoilla** on yli kahdensadan vuoden perinne. Vuodesta 1783 on syksyn sato myyty **Mikkelinmarkkinoilla** syys-lokakuun vaihteessa. Vuodesta 1969 järjestetyt **Kesämarkkinat** puolestaan houkuttelevat jopa 60 000 kävijää vuosittain heinäkuussa. Vuonna 1994 mukaan tuli **Wanhajan toripäivä**, joka pidetään syyskuun ensimmäisenä lauantaina.

Teuva

Häjä-liike on avoinna lauantaisin 10-14, muutoin tilauksesta. Karijoentie 70, Teuva.

Närpiö

Närpiön kuuluisat **tomaattikarnevaalit** pidetään heinäkuun ensimmäisenä perjantai- ja lauantai-iltana kunnan pääkadulla. Luvassa on maailman pisin tomaattipöytä, paikallisia vihanneksia, musiikki- ja tanssiesityksiä, markkinamyyntiä ja näyttelyitä. Torilla tutustutaan eri maiden ruokiin ja kulttuureihin. Ravintoloilla on sekä telttä- että ulkotarjoilua pikkutunneille asti.

Maalhti

Aikuisille tai varttuneemmille lapsiperheille eksoottisen elämyksen tarjoaa **Cyrasoo-ulappakämpä** Merenkurkun ulkosaaristossa Rågskärin saarella. Soutumatkan päässä sijaitsee kalastajakylä, josta voi noutaa tuoretta kalaa aamiaispöytään. Tyrmimarjat poimitaan suoraan pensaista. P. 0400-683 311, www.ulappa.fi

Vaasa

Huvipuisto Wasalandia on koko perheen hauskanpitoaika, jossa pääsylipun hinnalla ovat käytössä kaikki huvipuistolaitteet. Vesipedot polskivat **Kylpylä Tropiclandiassa**, jonka vesiliukumäet, aallot, vesiverho, porealtaat ja eksoottiset saunat ovat käytössä kesälläkin. P. 020 796 1200.

Wasalandiaan kannattaa matkustaa keskustasta **Lilliputti-junalla**. Putilla voi kiertää pidempäänkin, sillä lippu on voimassa niin kauan kuin matkustaja istuu junassa.

Vaasasta löytyy myös keskellä meteoriittikraatteria sijaitseva **Söderjärdenin Meteoriihi**. Näyttely havainnollistaa 520 miljoona vuotta pitkä historiaa meteoriitin törmäyksestä nykypäivän maanviljelys- ja Natura 2000-alueeksi. Observatoriossa tutkitaan satojen miljoonien valovuosien päässä olevia kohteita. Alueella on myös lintutorni keskellä Suomen tärkeintä kurkien levähdyspaikkaa. Marenintie 226, 65410 Sundom, p. 045-632 4024.

Mustasaari

Rauman pitsiviikolla nyplätään pitsiä.
Kuva: Rauman kaupunki/Juha Sinisalo

Suomen suurimmassa saaristokunnassa, Mustasaarella sijaitsee Suomen korkein silta. **Raippaluodon siltaa** kannattelevat pylonit ulottuvat reilun 80 metrin korkeudelle vedenpinnasta. Tasavallan presidentti **Martti Ahtisaari** ja Islannin tasavallan presidentti **Ólafur Ragnar Grímsson** vihkivät reilun kilometrin mittaisen sillan käyttöön elokuussa 1997. Rakennelma korvasi 2000 saariston asukkaan kulkuväylänä käyttämät lautat. P. 06-327 7165.

Raippaluodon sillan kupeesta löytyy **Merten Talo -infopiste**, joka kertoo Unescon maailmanperintölistaan kuuluvasta Merenkurkun saaristosta sekä alueen tapahtumista ja palveluista. Verkkoyhteyksillä varustetussa talossa on myös asiakastietokone. P. 050-378 5988.

Uusikaarlepyy

Zacharias Topeliuksen lapsuudenkoti Kuddnäsissa on toiminut museona vuodesta 1934. Huonekalut ja esineet kertovat porvarillisesta elämäntyylistä 1800-luvun Pohjanmaalla. Nähtävillä on myös Topeliuksen kirjasto huone Sipoon Koivuniemestä. Esineistö kuuluu Suomen kansallismuseolle. Pietarsaarentie 22, p. 06-7856 111.

Koululaisia kiinnostaa tai kauhistuttaa **Finlands Svenska Skolmuseum**, jossa nähdään miten koulu on muuttunut 140 vuoden aikana. Vuodelta 1862 peräisin olevan rakennuksen on piirtänyt lääninarkkitehti **C.A. Setterberg**. Storsved, 66950 Munsala, p. 050-591 4034

Pedersöre

Marc's Gärdin tilalla maistellaan hunajaa ja opitaan uutta mehiläistenhoidosta. Ävistintie 618, Yli-Purmo, p. 040-7442 683. www.marcsgard.fi

Esse Highland -ravintolassa puolestaan tarjoillaan luomutilan omaa Highland Cattle -lihaa. Kuohuvan kosken rannalta löytyy myös savusauna ja kylpytynnyri. Maansfolkintie 27, 68820 Ähtävä, p. 0400 217812.

Pietarsaari

Pietarsaari tarjoaa heinäkuun loppupuolella pidettävien kaupunkifestivaali **Jaakonpäivien** lisäksi tupia tutkittaviksi. Itärannantiellä sijaitseva **Runebergin tupa** on kansallisrunoilijan metsästys- ja kalastusmaja. Avoinna elokuun puoleenväliin asti joka päivä, p. 06-723 1627. Visasmäellä sijaitseva **Westmaninmuorin tupa** oli runoilijan ensimmäinen koulu. Avoinna 20.-25.7. klo 12-16 ja muina aikoina sopimuksen mukaan, p. 06-786 3371. Jaakonkadulla sijaitsevassa **Tupakkamakasiinissa** puolestaan tutkitaan taidetta. Avoinna päivittäin klo 12-16, keskiviikkoisin myös klo 18-20, p. 06-786 3354.

Kokkola

Vanha Meri-Kokkola eli Kokkolan keskustassa sijaitseva **Neristan** on Suomen laajimpia historiallisia puukaupunkikokonaisuuksia. Kahdentoista korttelin alueella on satoja puutaloja, joista vanhimmat ovat 1600-luvulta. Omatoiminen matkailija opastaa itsensä **Wanhan Kallen kävelykierrokselle** esitteiden avulla. Reilun kolmen kilometrin kävelylenkin varrelta löytyy lukuisia kahviloita. P. 06-8289 402.

Tankarin majakkasaari sijaitsee Perämerellä Kokkolan ulkosaaristossa, 15 kilometriä luoteeseen satamasta. Vajaan kilometrin pituisella ja 500 metrin levyisellä saarella voi kahvitella ja yöpyä. Säännöllinen reittiliikenne aikataulun mukaisesti koko kesän. P. 06-8289 402.

Kalajoki

Vesipuisto JukuPark sijaitsee Kalajoen hiekkasärkkien matkailualueen ytimessä Aurinkokylpylä SaniFanin ja Kylpylähotelli Sanin vieressä. Alueella on vesiliukumäkiä, altaita, auringonottoalueita terasseineen sekä huvipuistolaitteita. Grillit, kahvilat, kioskit ja terassit palvelevat nälkäisiä. Avoinna 13.6.-9.8. joka päivä. P. 08-4692 308. www.jukupark.fi

Parikymmenen kilometrin päässä merellä sijaitsevat Kallankarit eli **Maa- ja Ulkokalla**. Luonnon ja historian ohella karien erikoisuus on itsehallinto, jossa ylintä päätäntä- ja tuomiovaltaa käyttää karikokous. Ulkokallan majakanvartijantalossa pääsee yöpymään hotellitasoisessa majoituksessa täysihoidolla. P. 040-960 5502.

Metsähallituksen ylläpitämä **Kalajoen Meriluontokeskus** esittelee Perämeren rannikon luontoa, Hiekkasärkkien dyynejä ja vanhaa kalastuskulttuuria. Vapaa pääsy, avoinna päivittäin. P. 0205 64 7007.

Jaakonpäivät kerää heinäkuun lopussa matkailijat Pietarsaareen.

Raatihuoneen lisäksi Raahessa kannattaa tutustua Vanhaankaupunkiin.

Oulun kesätorilla paistatellaan auringossa.

Tiedekeskus Tietomaa Oulussa.
Kuva: Kati Leinonen.

Raaha

Vanha Raaha on yksi parhaiten säilyneitä puukaupunkeja Suomessa. Alueella on 150 vanhaa asuintaloa ja parisataa talousrakennusta.

Raahen museossa puolestaan kannattaa tavata **Wanha Herra** eli maailman vanhin sukelluspuku. 1700-luvulta peräisin olevan vasikannahkaisen puvun lahjoitti museolle 1860-luvulla merikapteeni **Johan Leufstadius**. Raahen museo on itsekin nähtävyyks, sillä vuonna 1862 perustettuna se on Suomen vanhin yliopistojen ulkopuolinen museo. Rantakatu 33, p. 08-439 3335.

Liminka

Liminganlahti on Suomen arvokkain lintuvesi, jolla kymmenentuhannelle siivekkäät lepäävät muuttomatallaan. Pesimäalueena lahti toimii kymmenille lintulajeille, joista suuri osa uhanalaisia. WWF:n kanssa yhteistyössä toimiva **Liminganlahden Luontokeskus** tarjoaa lintujen ystäville elämysellisiä palveluja. Retkeilijöiden käytössä on muun muassa nuotiopaikka, kosteikkoalueelle vievät pitkospuut ja opastettuja linturetkiä. Rantakurvi 6, p. 0400-494 609.

Oulu

Tiedekeskus **Tietomaa** tarjoaa mielenkiintoista koettavaa koko perheelle. Vaihtuvien teemanäyttelyiden vimpaiden ja vempaimien lisäksi keskuksessa on jättielokuvateatteri ja näköalahissi. www.tietomaa.fi

Oulun vierailulla ei kannata unohtaa kävelykatu **Rotuaaria**, jonka varrella järjestetään kesäisin hauskoja tapahtumia. Oulun torilla on ostosten lomassa tavattavissa aito oululainen **Toripolliisi**.

KOMMENTTI:

Kuka kertoisi Kasitiestä?

Selkämeren rannikon vanhaa postiväylää eli Kasitietä hallinnoi Kasitie ry. Yhdistyksen yhtenä tavoitteena on edistää alueen kuntien matkailua ja elinkeinoelämän kehitystä. Yhdistyksen hakemuksesta Liikennevirasto on myöntänyt tielle virallisen matkailutiestatukseen. Hakemuksen pohjaksi laadittiin konseptisuunnitelma Aalto-yliopiston Taideteollisen korkeakoulun Porin osastolla ja matkailuselvytys Turun yliopiston Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen koulutusohjelmassa.

Kuulostaa kaukaiselta verrattuna niihin pieniin, mutta paikkakunnilleen tärkeisiin kohteisiin, joita tien varrelta useimmiten löysin.

Kasitie on virkamiesten mukaan virallinen matkailutie, mutta Kasitie ry ei matkailua edistä, vaikka statuksen onkin hankkinut. Puhelu puheenjohtajalle oli ohi kymmenessä sekunnissa. Sihteeriä vaivasin pidempään, koska en tahtonut uskoa, että yhdistyksen tavoite "kuvallisen aineiston kokoamisen ja tuottamisen edistämisestä" ei ole tuottanut aikakauslehtikelpoista karttaa tiestä ja jäsenkunnista. Sihteeriä huolettivat lähinnä mahdollisen materiaalin käyttöoikeudet. Olisi outoa, jos hotellinjohtaja ryhtyisi pohtimaan, saako hänen hotellistaan otettuja kuvia julkaista hotellia koskevassa lehtijutussa.

Lopulta sihteeri totesi sähköpostitse, että hänen työnantajallaan Satakunnanliitolla on karttoja vain liiton omalta alueelta, joka kattaa osan Kasitiestä. En ryhtynyt muistuttamaan sihteeriä siitä, että hän on myös Kasitie ry:n palveluksessa.

Puheenjohtajan ja sihteerin kiireinen suhtautuminen kartankyselijään ei kannustanut kyselemään matkailutiestä, saati että aiheesta olisi virinnyt keskustelu. Onneksi Kasitien varrella toimii virkeitä kuntia ja yrityksiä, jotka tekevät parhaansa markkinoidakseen itse itseään. Jonkun pitää kertoa matkailusta, ei vain suunnitella sen kehittämistä.

SARI PÖYLIO

Oulun kesätorin vihannekset ovat taatusti tuoreita.

